

Helsingissä 15.5.2020

Asia: Lausunto tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain ja valtioneuvoston asetuksen VN/7557/2020-MMM-I muuttamisesta

SEY on Suomen suurin eläinsuojelujärjestö ja edustaa 39 suomalaista eläinsuojelujärjestöä. Toimintamme kattaa kaikki eläimet. SEY kiittää mahdollisuudesta jättää lausuntonsa hallituksen esityksestä laiksi tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamisesta sekä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Hallituksen esitys laiksi tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamiseksi

2 § Soveltamisala

Kiitämme lain soveltamisalan laajentamista koskemaan lintujen ja matelijoiden sikiöitä niiden tavanomaisen kehityksen viimeisen kolmanneksen aikana vastaavalla tavalla nisäkkäiden sikiöiden kanssa. On perusteltua olettaa, että lintujen ja matelijoiden sikiöille saattaa tutkimuskäytössä aiheutua kipua, tuskaa, kärsimystä ja haittaa. Kiitämme myös lisäystä soveltaa lakia edellä mainittua varhaisemmassa kehitysvaiheessa olevaan yksilöön, jos se todennäköisesti kokee toimenpiteen seurauksena kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa saavutettuaan viimeisen kolmanneksen kehitysvaiheen.

6 § Yleiset vaatimukset

Kiitämme tarkennusta, jossa eläinten kasvatuksessa, pidossa ja hoidossa on pyrittävä välttämään ja vähentämään eläimille aiheutuvaa kipua, tuskaa, kärsimystä ja pysyvää haittaa. Kiitämme tarkennusta, jossa toiminnanharjoittajan on pyrittävä edistämään eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Kiitämme ehdotuksesta lisätä momentti, jossa säädetään toiminnanharjoittajan velvollisuudesta varautua tulipaloihin, sähkökatkoksiin ja muihin eläinten hyvinvointia vastaaviin häiriötilanteisiin. Ehdotamme, että toiminnanharjoittajalla tulee olla kirjallinen varautumissuunnitelma häiriötilanteiden varalle.

7 § Henkilöstö

Kiitämme tarkennusta, jonka mukaan pätevän henkilöstön tulee olla paikan päällä siellä, missä toimintaa harjoitetaan.

10 §

Kiitämme tarkennuksia, joiden mukaan on pidettävä kirjaa siitä, ovatko eläimet tavoitekasvatettuja. Kiitämme tarkennuksia siitä, miten kuolinsyyt on kirjattava erikseen kussakin toiminnanharjoittajan laitoksessa.

11 §

Kiitämme lisäystä, jonka mukaan toisessa EU:n jäsenvaltiossa tehtyyn toimenpiteeseen sisältyvät tiedot on hyväksyttävä sellaisenaan, jos toimenpide on tehty unionin lainsäädännön mukaisesti. Tällä voidaan välttyä turhalta eläinkoekäytöltä.

17 §

Kiitämme lisäystä, jonka mukaan eläinlääkärin tai muun pätevän henkilön olisi tutkittava luonnonvarainen eläin ja

annettava sille asianmukaista hoitoa, mikäli se pyydystettäessä tai sen jälkeen osoittautuisi loukkaantuneeksi tai sairaaksi. Lienee syytä lisätä tekstiin myös mahdollisuus eläimen lopettamisesta, mikäli sen hoitaminen aiheuttaisi sille turhaa kärsimystä.

24a § Hankkeen arviointi

Kiitämme hankkeen arviointia koskevien vaatimusten keräämistä yhteen pykälään.

Hankkeen arvioinnissa olisi varmistettava myös, että eläinkokeelle ei ole olemassa vaihtoehtoisia menetelmiä. Mikäli menetelmiä on olemassa, ei hankkeelle tulisi myöntää lupaa, koska direktiivin tavoitteena on eläinkokeista luopuminen vaihtoehtoisten menetelmien kehittymisen ja käyttöönoton myötä.

Lisäksi olisi arvioitava hankkeen tekijän pätevyys. Hankevastaavan pätevyyteen tulisi liittyä kouluttautuminen eläinkokeille vaihtoehtoisista menetelmistä sekä eläinkokeisiin liittyvistä eettisistä kysymyksistä. Myös tämä edistäisi direktiivin tavoitetta eläinkokeista luopumisesta. Ehdotamme, että lisätään vaatimus pakollisesta etiikkakoulutuksesta sekä vaihtoehtomenetelmäkoulutuksesta erillisinä kursseina eläinkoekoulutuksen rinnalle niille opiskelijoille, jotka aikovat suuntautua eläinkokeelliseen tutkimukseen. Tämä varmistaisi sen, että hankkeiden tekijöillä olisi vaadittu pätevyys.

Ehdotamme myös, että hankeluvan myöntämisen yhteydessä varmistetaan, ettei toimiluvan haltijalla tai hankkeeseen osallistuvalla ole voimassa olevaa eläintenpitokieltoa, eikä häntä ole tuomittu muusta eläinsuojelurikoksesta tai -rikkomuksesta, eikä hänellä ole eläinsuojeluviranomaisen havaitsemaa epäilyä eläinsuojelurikoksesta tai -rikkomuksesta, jonka oikeuskäsittelyprosessi on vielä kesken.

26 §

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan hankeluvassa voitaisiin asettaa erityisiä ehtoja eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, esimerkiksi edellyttää, että nimetty eläinlääkäri tai valvontaviranomainen kutsutaan paikalle seuraamaan tietyn toimenpiteen suorittamista.

28 §

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan hankeluvassa voidaan sallia hankkeessa käytetyn tai siihen tarkoitetun luonnosta pyydetyn eläimen palauttaminen sopivaan elinympäristöön. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että tämä on tapauskohtaisesti mahdollista, vaikka asiaa ei olekaan kirjattu hankelupaan.

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan laitoksen hyvinvointiryhmä voi päättää eläimen luovuttamisesta yksityiseen hoitoon tai palauttamisesta lajille soveltuvaan hoitojärjestelmään.

37 §

Kiitämme vaatimusta, että asianmukainen osuus tarkastuksista on tehtävä ilman ennakkovaroitusta.

49 §

Kiitämme ehdotusta uudeksi momentiksi, jossa säädettäisiin toiminnan keskeyttämisestä.

Valtioneuvoston asetus tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

3 § Eläintilojen olosuhteet

Kiitämme eristyksen ja lämmityksen lisäämistä momenttiin.

Ehdotamme matelijoiden poistamista toisesta momentista, koska matelijat ovat ilmaa hengittäviä eläimiä. Matelijoiden ja muiden vedessä viihtyvien, ilmaa hengittävien eläinten, hyvinvointi tulee kuitenkin turvata varmistamalla pääsy veteen ja uimiseen, mikäli se on kyseiselle lajille tyypillistä.

Ehdotamme, että pääjalkaiset lisätään veden laatua käsittelevään momenttiin.

4 § Virikkeet ja kuivikkeet

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan laitoksessa on oltava käytössä virikkeellistämismenetelmiä, jotka mahdollistavat eläimille erilaisten lajityypillisten toimintojen toteuttamisen, kuten lajille ominaisen liikunnan, ravinnon etsinnän, toiminnan ja ongelmanratkaisun. On myös eläimen hyvinvoinnin kannalta tärkeää, että virikkeitä tarkistetaan säännöllisesti ja ne pidetään ajan tasalla, sillä eläimet voivat kyllästyä virikkeisiinsä, eikä niillä ole silloin toivottua vaikutusta eläinten hyvinvointiin.

On tärkeää, että asetuksen vaatimukset toteutuvat käytännössä. Nykyisissä häkkijärjestelmissä tämä ei ole riittävässä määrin mahdollista, minkä vuoksi eläinten pito-olosuhteita koe-eläinlaitoksissa on uudistettava, jotta eläinten hyvinvointia voidaan parantaa ja säädösten rikkomiselta välttyä.

5 § Eläinten hyvinvoinnin seuranta

Kiitämme tarkennusta, jonka mukaan pätevän henkilön on tarkastettava eläinten hyvinvointi ja olosuhteet vähintään kerran päivässä.

6 § Käsittely ja kohtelu

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan eläimellä tulisi aina olla näkö-, kuulo-, haju- ja kosketusyhteys muihin saman lajin eläimiin. On tärkeää, että asetuksen vaatimukset toteutuvat käytännössä. Nykyisissä häkkijärjestelmissä tämä ei ole mahdollista, minkä vuoksi eläinten pito-olosuhteita koe-eläinlaitoksissa on uudistettava, jotta eläinten hyvinvointia voidaan parantaa ja säädösten rikkomiselta välttyä.

9 § Poikkeaminen eläinten pitoa tai hoitoa koskevista vaatimuksista

Kiitämme tarkennusta, jonka mukaan poikkeaminen ei voi koskea 5 §:ssa tarkoitettua eläinten hyvinvoinnin seurantaa ja poikkeaminen on toteuttava siten, että eläinten fysiologisten tarpeiden ja käyttäytymistarpeiden tyydyttämistä rajoitetaan mahdollisimman vähän.

18 § Henkilöstön pätevyysvaatimukset

Kiitämme tarkennuksesta, jonka mukaan henkilöillä tulee olla tarpeelliset tiedot ja taidot ihmisten ja elinten välisestä suhteesta, elämän itseisarvosta ja eläinten käyttöä tieteellisissä tarkoituksissa puoltaviin ja vastustaviin väitteisiin liittyvästä etiikasta.

Tutkijan osaamiseen tulisi liittyä kouluttautuminen eläinkokeisiin liittyvistä eettisistä kysymyksistä. Myös tämä edistäisi direktiivin tavoitetta eläinkokeista luopumisesta. Ehdotamme, että lisätään vaatimus pakollisesta etiikkakoulutuksesta erillisenä kurssina vaihtoehtomenetelmäkoulutuksen ja eläinkoekoulutuksen rinnalle niille opiskelijoille, jotka aikovat suuntautua eläinkokeelliseen tutkimukseen. Tämä varmistaisi sen, että hankkeiden tekijöillä olisi vaadittu osaaminen.

Kiitämme tarkennusta tarvittavan lajikohtaisen biologian tuntemuksesta.

Ehdotamme, että inhimillisen päätepiirteen käsitettä selvennetään ja avataan siten, että se on helpottajuinen.

21 § Hankkeen toteuttamisesta vastaava henkilö

Kiitämme tarkennuksesta, että hankkeen toteuttamisesta vastaavan henkilön on varmistettava, että tarpeettoman kivun, tuskan, kärsimyksen tai pysyvän haitan aiheuttaminen eläimelle toimenpiteen aikana lopetetaan.

22 § Hankeluvan hakeminen

Kiitämme tarkennuksesta, että hanke-ehdotuksesta on käytävä ilmi eläimen yksilönkehityksen vaihe sekä aiheutuva pysyvä haitta syntymästä kuolemaan. Tulisiko pysyvän haitan sikiövaiheessa, ennen syntymää sisältyä kuitenkin selvitykseen?

29 § Yksilökohtainen kirjanpito

Kiitämme tarkennusta, jonka mukaan eläinyksilön sosiaalisuudesta on pidettävä kirjaa.

Maria Lindqvist
Toiminnanjohtaja (vs.)
SEY Suomen eläinsuojelu

